

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

NİSAN 2018

HAZIRLAYANLAR: HÜLYA YILDIRIM

 Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

NİSAN 2018

HAZIRLAYANLAR: HÜLYA YILDIRIM

Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ - NİSAN 2018

Hazırlayanlar: Hülya Yıldırım
Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği
Yayın Tarihi: Haziran, 2018
Tasarım Konsept: Ahmet Öđüt
Tasarım Uygulama: Cömert Uygur Erdem
Kategori: Bülten

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Farabi sk No: 24/16 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 7764 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ NİSAN 2018

“Türkiye’de ve Dünyada Enerji Politikası,” “Termik Santral Karşısı Mücadeleler,” “ÇED Süreçleri,” “Yargı Kararları ve İzin Süreçleri” ile “Kazalar, Kirlilik ve Etkiler” başlıklarında, termik santral gündemine ilişkin Nisan ayında yayınlanan haberleri derledik.

TÜRKİYE’DE ve DÜNYADA ENERJİ POLİTİKASI

Kömür Kullanımı Gelecek 30 Yılda Sert Düşecek¹

“Dünya Bankası’na göre, enerji kaynağı olarak kömür ve petrole olan bağımlılık gelecek 30 yılda keskin bir düşüş gösterecek.

Dünya Bankası’nın global enerji başkanı Ricardo Puliti, CNBC’ye yaptığı açıklamada, kömür kullanımının önümüzdeki 10 yıllarda dramatik bir düşüş gösterebileceğini belirterek, gelecek 30 yılda keskin bir düşüş göstereceğini söyledi.

Puliti, “Şu ana kadar kömür + yenilenebilir kaynaklar olan enerji üretim modeli, gaz + yenilenebilir kaynaklar olabilir. Kömür kullanımı önümüzdeki 10 yıllarda dramatik bir düşüş gösterebilir. Gelecek 30 yılda kömürün enerji üretim kaynaklarının önemli oranda dışında kalacağını düşünüyorum” diye konuştu.”

EÜAŞ Danışmanlık Hizmeti Alacak²

“Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) bir adet linyit havza sahasının değerlendirilmesi ve ön fizibilite raporunun hazırlanması için danışmanlık hizmeti alacak.

Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) bir adet hizmet alımı yapacağını duyurdu. Buna göre, Tekirdağ-Malkara Linyit Havzası Sondajlı Etüt Projesinin JORC veya N1 43-101 vb. Standartlarda Yönetilmesi-Değerlendirilmesi ve Ön Fizibilite Raporunun Hazırlanması İşine Ait Danışmanlık Hizmet Alımı işi ihale edilecek.”

Enerji Şirketleri İhaleleri Bekliyor³

“Bu yıl Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın (ÖİB) 12 hidroelektrik santral (HES) için ihale düzenlenmesi gündemde. Bu ihalelere teklif verenlerin yerli yatırımcılar olacağı tahmin ediliyor. Bin 432 MW’lık Bursa

1 <http://www.enerjigunlugu.net/icerik/26695/komur-kullanimi-gelecek-30-yilda-sert-dusecek.html>, Erişim Tarihi: 02.04.2018

2 <http://www.enerjigunlugu.net/icerik/26680/euas-danismanlik-hizmeti-alacak.html>, Erişim Tarihi: 01.04.2018

3 “Enerji Şirketleri İhaleleri Bekliyor,” 01.04.2018, Ekonomist, s.48

ve 180 MW'lık Aliağa doğalgaz santralleri ile Afşin-Elbistan kömür santrallerinin ise özelleştirilmesi beklenmiyor. Doğalgaz tarafında BOTAŞ'ın doğalgaz tedarikinin yüzde 50'sinden fazlasını BOTAŞ'tan karşılayan santraller için uyguladığı yüksek tarife işleri zorlaştırıyor. Ancak sektörün uzun süredir beklediği kapasite mekanizmasının yürürlüğe girmesi olumlu bir gelişme olacak. Kömür santralleri ise fiyat garantisine rağmen yatırımcılarda ilgi uyandırmıyor. Çünkü varlıkların uzun dönemli teknik ve finansal performansıyla ilgili şüpheler var.”

Depolama Sorunumuz Var⁴

“Enerji konusunun önümüzdeki yüz yılı şekillendirecek olan ana problemlerden biri olduğunu kaydeden eski TÜBİTAK Başkanı Ahmet Arif Ergi ise, fosil yakıtların gündemden kalkmasıyla birlikte Ortadoğu'nun jeopolitik yapılanmasının değişeceğine değindi. Ergin, “Gerek araçlarda, gerekse günlük hayatımızda kullandığımız elektrik enerjisi ve diğer ısınma türleri de dahil olmak üzere dünyanın en büyük problemi enerji üzerine kuruludur. O nedenle alternatif enerjinin ne yöne gittiğini görmek bizler için çok önemlidir. Türkiye'ye baktığımızda ise hem rüzgar hem de güneş enerjisi şu anda ön plana çıkıyor. Ancak bunların dışında enerji alanında pek çok formun da üzerinde çalışılıyor. İklim ve rüzgar türlerine de baktığımızda Türkiye çok olumlu bir noktada duruyor. Nitekim ilerleyen zamanda bu iki enerji türü ön plana çıkacaktır. Ancak önemli olan nokta enerjiyi depolama sorunudur. Bu durum da teknolojiye bağımlıdır. Neticede Türkiye'nin depolama teknolojileri alanında çalışmasında büyük yarar görüyorum.” dedi.”

Çatı Santrali İçin Hazır Olun Mesajı⁵

“Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Alparslan Bayraktar, son olarak Meclis'ten geçen düzenleme ile vatandaşların çatılarına güneş enerjisi santrallerinin kurmasının kolaylaştırdığını, getirilen vergi muafiyeti gibi kolaylıkların güneşte çatı pazarını büyüteceğini belirterek, elektrik dağıtım şirketlerinin de bu sürece hazır olmaları gerektiğini vurgulandı. Bayraktar, çatılardaki güneş santrallerinin yaygınlaşmasının elektrik dağıtım şirketlerini “kara kara” düşündüreceğini dile getirerek, “Şirketler, artık dağıtık bir enerji üretim sistemini devreye almaya başlayacak. Bildiğimiz tüm iş modeli değişecek. Bunu UBER'e benzetiyorum. Nasıl UBER ulaşımda ‘yıkıcı inovasyon’ dediğimiz şeyi yaptıysa, dağıtım şirketleri de çatılarla birlikte yıkıcı bir inovasyonla karşılaşabilir. Buna hazırlananlar ayakta kalabilir, hazırlanmayanlar sıkıntı yaşayabilir dedi.”

Yerli Kömür Üretimini Artırmak İçin 5 Öneri⁶

“Yerli kömür üretimini artırmak için atılması gereken adımları Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER) Başkanı Muzaffer Polat şu şekilde açıkladı:

1. Isı merkezi projeleri eylem planı yapılarak; enerji, sanayi ve kırsal alanda ısınma ve sıcak su ihtiyacının kömürden karşılanması sağlanmalı. Vatandaşımızın kırsal alanda kömür kullanımıyla çevreye kontrolsüz zarar vermesini engellemek için ısı merkezi projeleriyle merkezden kontrollü enerji sağlanması son derece verimli bir adım olacak.

2. İthal kömürle çalışan santrallerin bulunduğu bölgeler, yerli kömürün üretim bölgeleri düşünüldüğünde taşıma maliyetleri ile birlikte çok daha fazla maliyet artışına sebebiyet getiriyor. Ülkemizin özellikle ithal kömürün kalitesinde olan Amasra ve Zonguldak bölgelerindeki kömür sahalarının hızla yatırımlara dönüşebilmesi için mümkün kılan finanse edilebilir bir yapı tasarlanırsa hem enerjide dışa bağımlılığı azaltmak mümkün olacak, hem arz güvenliği sağlayacağız, hem de ülkemize istihdam kazandırmış olacağız.

4 “Depolama Sorunumuz Var,” 01.04.2018, Bursa Hayat, s.5

5 “Çatı Santrali İçin Hazır Olun Mesajı,” 01.04.2018, Hürriyet, s.9

6 <http://www.denizligazetesi.com/haberler/guncel/yerli-komur-uretimini-artirmak-icin-5-oneri/71368/>, Erişim Tarihi: 10.04.2018

3.Türkiye’de sanayi amaçlı kömür ithalatı enerji, çimento ve diğer sektörler için sıfır vergi ile yapılabilir. Kömür ithalatında verilen serbestlikler nedeni ile yerli kömür üretimi sektörü geriye gitmiş, özel sektör maden işletmeleri kapanmış, kamu ve belirli ölçekteki firmalar ayakta kalabilmiştir. Gerek termik santral-lerde gerekse çimento üretiminde kullanılmak amacı ile ithal edilen kömürlerin daha fazla bir serbestlik içerisinde ithal edilebilmesine imkan sağlayacak yeni kararlar gözden geçirilmeli; bu konu ile ilgili tüm bakanlıklarımız, yerli kömür üreticilerinin isteklerini, problemlerini ve önerilerini üst düzeyde kurulacak olan komisyonlar vasıtası ile beraberce yerli kömürü nasıl daha kaliteli üretebileceğimiz ve enerji ihtiyacını gidermede nasıl daha yoğun kullanabileceğimiz konusunda yollar belirlemelidir.

4.Sektör olarak açık kömür işletmelerinde kullanılan akaryakıtta ÖTV indirimi teşvik uygulaması söz konusu olduğunda, istihdamın ve üretimin artması sanayi sektöründe ucuz maliyetli enerji kullanılmasının sağlanması maden ve santral yatırımlarında yan sanayinin gelişimini olumlu yönde etki yapmasını sağlayacaktır.

5.Özel sektöre ait linyit sahalarında elektrik üretim amaçlı projelerde alım garantisi getirilmiş olmasına rağmen, termik santral ve maden sahalarının yatırım süresi göz önüne alındığında alım garantisi süresinin 10 yıl ve üzeri olması yerli kömüre dayalı termik santral yatırımları hız kazanacaktır.”

Türkiye’nin Her Yerinde Kömür Sondajı Başlayacak⁷

“Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER) tarafından düzenlenen ve Türkiye’nin sahip olduğu 350 milyar dolarlık kömür rezervi potansiyelinin temiz kömür teknolojileriyle ekonomiye nasıl kazandırılacağına ilişkin masaya yatırıldığı 2. Uluslararası Temiz Kömür Teknolojileri Zirvesi ve Fuarı İstanbul’da başladı. Zirvenin organizatörlüğünü üstlenen Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER) Başkanı Muzaffer Polat, Sputnik’in Türkiye’deki kömür üretimine ilişkin sorularını yanıtladı.

Yerli kömür üretiminin artırılması için önemli çalışmalar yürütüldüğünü söyleyen Polat “Türkiye’de doğalgaz veya petrol az olduğu için fosil yakıt anlamında kömür öne çıkıyor. Şu an 18 milyar ton tespit edilmiş rezervimiz var. Ama bu rezervin çok daha yüksek rakamlara çıkacağına inanıyorum. Zira tespit edilen rakam 18 milyar ton olsa da; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Bey’in (Albayrak) aldığı bir karar sonucu Türkiye’nin her yerinde sondaj yaparak Türkiye’deki kömür envanterimizi görmek istiyoruz. Ne kadar kömürümüz olduğunu, bunların nerede bulunduğunu ve kaç kalori olduğunu... Bunları tespit edeceğiz. Yoğun bir çalışma yürütülüyor ve sonuçlarınızı önümüzdeki yıllarda alacağız” dedi.

‘Yerli kömür cari açığı kapatmada önemli rol oynayacak’

Yerli kömüre destek için devletin destek ve teşvikler sunduğunu söyleyen Polat “Kömürümüz Rusya’nın kömürü gibi yaşlı ve kaliteli olmasa ve kalorileri 2500-3000 ortalamasına kadar çıksa da; her kalori düzeyinin bir ekonomik karşılığı vardır ve biz bu potansiyeli ekonomiye kazandırmayız. Çünkü enerjiden kaynaklı ciddi bir cari açığımız var ve bunun kapanmasına katkı sağlamalıyız. Yerli kömüre verilen önem ve bu alanda yapılan yatırım buna önemli katkı sağlayacak. Devlet bu yüzden yerli kömüre destek ve teşvikler veriyor. Bu teşviklerin sonucunda üretim artacak” diye konuştu.”

7 <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201804101032976410-turkiye-komur-zirve-uretim-ithalat-sondaj-enerji-/>, Erişim Tarihi: 10.04.2018

Bereket'e Yatırım Ödülü⁸

“Milli Enerji vurgusunun yapıldığı ve yerli kömür ile yerli teknolojilerin ele alındığı zirve İstanbul'da başladı. Zirvede, Türkiye'nin cari açığının önemli bölümünün enerjiden kaynaklandığı belirtilerek, yerli kaynakların mutlaka değerlendirilmesi gerektiği belirtildi.

Enerji Bakanlığı yetkilileri, Türkiye Kömür İşletmecileri yöneticileri, kömür üreticileri, tüketicileri ve teknoloji tedarikçilerini buluşturan zirvede Bereket Enerji görsellerde “Temiz bir kömür enerjisi mümkün” mesajının yer aldığı pankartları asarak farkındalık yarattı. Zirvede, Bereket Enerji'nin termik santral bölgelerinde özelleştirmeden sonra 3 yıl içinde 632 hektar alanda 1 milyon 252 bin adet ağaç fidanı dikimini gerçekleştirmesi çevre duyarlılığı açısından takdirle karşılandı.

Türkiye Kömür Zirvesinde, 2014 yılı sonunda özelleşen Muğla'daki Yatağan ve Zonguldak'taki Çatalağzı termik santrallerini bünyesine katan Bereket Enerji Grubu, teknolojinin ön planda olduğu rehabilitasyon çalışmaları nedeniyle “Yatırım Ödülü” ne layık görüldü.”

İngiltere'de Kömürsüz Hafta Rekoru⁹

“İngiltere tarihinde ilk defa bu hafta 55 saat boyunca hiç bir kömür santrali şebekeye elektrik vermedi.

İngiltere diğer tüm ülkelerden fazla offshore rüzgar yatırımı yapmasının ve yine yenilenebilir kaynaklara yaptığı yatırımların meyvelerini almaya başladı. İngiltere Ulusal Şebeke verilerine göre 16 Nisan, Pazartesi 22:25 ile 19 Nisan Perşembe 05:10 arasındaki 54 saat 50 dakika boyunca ülkedeki hiçbir kömürlü termik santralinin şebekeye elektrik vermesine gerek kalmadı. Bu ise ülke tarihinde bir rekor. İngiltere'de bu alanda bir önceki rekor Ekim ayında 40 saatten fazla süre ile kırılmıştı.

Ülkede kömür kaynaklı elektrik üretimi 2017 yılında 1928 yılının gerisine düşmüş, geçtiğimiz yıl 624 saat boyunca kömürden elektrik üretimine gerek kalmamıştı. Bu rakam 2016 yılında ise 210 saatti.

İngiltere 2025 yılına kadar tüm kömür yakıtlı elektrik santrallerini kapatmayı hedefliyor.”

Yunanistan'da Termik Santraller Özelleştirilecek¹⁰

“Yunanistan meclisi, kurtarma paketi kapsamında yer alan termik santrallerin özelleştirilmesine ilişkin düzenleme hükümet ortağı partilerin oylarıyla onaylandı. Ana muhalefet Yeni Demokrasi'nin lideri Kiria-kos Miçotakis, bunun elektrik faturalarına zam olarak yansıtacağını savundu. Kaynak: Yunanistan'da termik santraller özelleştirilecek”

Türkiye'nin Altyapıya En Çok Yatırım Yapan Şirketleri¹¹

“1990-2017 yılları arasında Türkiye'de altyapı projelerinde özel sektörün katıldığı 214 proje bulunurken, bu projelerdeki toplam yatırım da 136 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Dünya Bankası'nın altyapı yatırımlarında özel sektörün katılımına ilişkin veri setine göre bu alandaki pro-

8 <http://www.denizli24haber.com/ekonomi/berekete-yatirim-odulu/13271>, Erişim Tarihi: 10.04.2018

9 <http://www.enerjigunlugu.net/icerik/26943/ingilterede-komursuz-hafta-rekoru.html>, Erişim Tarihi: 20.04.2018

10 <https://www.olay.com.tr/yunanistanda-termik-santraller-ozellestirilecek-150489h.htm>, Erişim Tarihi: 25.04.2018

11 <http://www.businessht.com.tr/piyasalar/haber/1936041-turkiye-de-kamunun-en-buyuk-ortaklari>, Erişim Tarihi: 26.04.2018

jelerin önemli bölümü elektrik sektöründe toplandı. Buna göre 27 yıllık dönemde bu sektörde 170 proje ile toplamda 62 milyar dolarlık yatırım gerçekleşti. Elektrik sektörünü 15 proje olmasına rağmen 44,9 milyar dolarlık yatırımla havalimanı sektörü takip etti. Otoyol inşaatı da bu dönemde özel sektörden 15,6 milyar dolarlık yatırım aldı. 1990-2017 yılında özel sektörün katıldığı altyapı projelerine bakıldığında en yüksek yatırım tutarının 35,5 milyar dolarla üçüncü havalimanına ait olduğu görülüyor. Bu dönemdeki en büyük ikinci proje ise 9,7 milyar dolarla Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu olarak öne çıkıyor. Bu iki projeyi 7,5 milyar dolarla Kemerköy ve Yeniköy termik santral projesi izliyor.

Verilere göre altyapı alanında en aktif grup Limak Holding. 1990-2017 yılları arasında 14 proje üstlenen Limak Holding'in üstlendiği projelerin toplam yatırım tutarı 43,9 milyar doları buluyor. Limak Holding'in ardından altyapı projelerinin en büyük sponsorunun Cengiz Holding olduğu görülüyor. 8 projeye imza atan Cengiz toplamda 40,4 milyar dolarlık yatırım tutarına ulaştı. Cengiz'den sonra 11 proje ve 39,3 milyar dolarlık yatırımla Kolin geliyor."

Enerji Verimliliğine 600 Milyon Dolar¹²

"Türkiye Sınai Kalkınma Bankası tarafından şu ana kadar 78 Enerji verimliliği projesine yaklaşık 600 milyon dolar finansman sağlandığı belirtildi. Bankadan yapılan yazılı açıklamada, iklim değişikliğiyle mücadelede, yenilenebilir enerjinin ve kaynak verimliliği gibi yatırımların hayata geçirilmesinde finans sektörüne büyük rol düştüğü ifade edildi."

¹² "Enerji Verimliliğine 600 Milyon Dolar," 01.04.2018, Günboyu Gazetesi, s.9

TERMİK SANTRAL KARŞITI MÜCADELELER

Termik Değil Zeytin Dikelim¹³

“5 Aralık 2018 tarihinde Amasra'nın Gömü köyünde büyük bir trajedi yaşandı. Hattat Holding; yapmak istediği termik santralin önünde engel gördüğü 7 dekarlık arazide bulunan 50'li yaşlardaki 139 adet zeytin ağacını, yöre halkının tüm itirazlarına rağmen, 'Daha verimli olacakları yere taşıyacağız' yalanıyla 1 günde yerle bir etti.Zeytin katliamından bir gün sonra 26 Aralık 2017 tarihinde Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü yetkililerinin; zeytin katliamının yapıldığı bu sahaya geldiğini ve yapılan kesme, budama, sökme ve taşıma işleminin usulüne uygun olarak yapılmamış olduğunu, bu katliamın gereken izinler alınmadan yapıldığını, bu usulsüz işlem için ceza uygulayacaklarını açıkladıklarını öğrendik.Bizler Bartın-Amasra halkı olarak Amasra'da termik santral değil de zeytin yetiştiriminin daha uygun olduğunu düşünüyoruz. Bu yüzden bugün burada bir araya gelerek, Gömü köyü ile Amasra ilçesi ve Bartın ilinin tümünde zeytin ağacı yetiştiriminin mümkün olduğunu göstermek için zeytin fidanlarımızı toprakla buluşturuyoruz. Böylece Amasra ve Bartın'ın bir doğa ve tarih kenti olduğunu bir defa daha hatırlatıyoruz” denildi.”

Bartın-Amasra Halkının Yanındayız¹⁴

“Öztürk açıklamasını, “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Bartın halkının, 42 bin ıslak imza ile santrale itiraz edip, süreç içinde konuyu dünyaya mal eden eylemler ortaya koymasına karşın, Amasra'daki termik santral projesine ÇED Olumlu Raporu verdi. 42 bin başvurusu yok sayılan Bartın Platformu bu kez, ÇED Raporu'nun iptali istemiyle, 2.019 kişinin müdahil olduğu, dünyanın en büyük çevre davasını açtı. Davanın ilk duruşması 16 Nisan 2018 Pazartesi günü Zonguldak İdare Mahkemesinde görülecek. Bartın halkı davayı katılmak üzere, o gün, Zonguldak Adliyesi'ne gelecek. Yaşanabilir Zonguldak Platformu'nun tüm bileşenleri olarak bizler de, o gün, orada olarak Bartınlı hemşerilerimizin sesine ses katacağız. Aynı coğrafyada yaşayıp aynı acı kaderi paylaştığımız Bartın halkının yanında olduğumuzu tüm dünyaya ilan edeceğiz. Tarihsel ve kültürel bağlarla bağlı olduğumuz Bartın'ın tarihsel ve doğal değerlerini, kendilerinden emanet aldığımız torunlarımıza bozulmadan aktarmaya kararlıyız” diyerek sürdürdü.”

Bartın'da Kurulması Düşünülen Termik Santral¹⁵

“Belediye Başkanı Cemal Akın,”Biz Bartınlılar, Bartın'da yaşayanlar olarak Kavşak Suyumuzun gasp edilmesine izin vermeyeceğiz. Bu suyu yok edecek termik santrallere Bartın'da yer yoktur.” dedi.

Başkan Akın, kent merkezinde bulunan tarihi Şadırvan'ın önünde yaptığı basın açıklamasında, Amasra'da kurulması planlanan termik santral için hazırlanan Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) ve ilgili bilirkişi

13 <http://www.halkinsesi.com.tr/m/zonguldak/termik-degil-zeytin-dikelim-h40442.html>, Erişim Tarihi: 09.04.2018

14 <http://www.halkinsesi.com.tr/zonguldak/bartın-amasra-halkinin-yanındayız-h40448.html>, Erişim Tarihi: 10.04.2018

15 <http://www.milliyet.com.tr/bartın-da-kurulması-düşünülen-termik-bartın-yerelhaber-2725747/>, Erişim Tarihi: 12.04.2018

raporunda, onlarca yıldır halkın içme suyu olarak kullandığı Kavşak Suyu'nun içilemez, hatta arsenikli olduğunun iddia edildiğini söyledi.

Kavşak Suyu'nun, yıllardır geleneksel olarak Bartın halkının içme suyu ihtiyacını sağladığını, termik santral kurmak isteyen şirketin ise Kavşak Suyu ve havzasını gözden düşürüp, gerçek dışı raporlar hazırladığını öne süren Akın, "Kavşak Suyu, onlarca yıldır geleneksel olarak Bartın halkının içme suyunu sağlamaktadır. Biz Bartınlılar, Bartın'da yaşayanlar olarak Kavşak Suyumuzun gasp edilmesine izin vermeyeceğiz. Bu suyu yok edecek termik santrallere Bartın'da yer yoktur."

Kömür Karartır Sen Renklendir¹⁶

"Abant İzzet Baysal Üniversitesi Genç TEMA Topluluğu tarafından "Kömür Karartır, Sen Renklendir" kapsamında bir bisiklet turu düzenlendi. Atatürk Orman Parkı'nda başlayan ve belirlenen güzergahta devam eden bisiklet turuna çok sayıda gönüllü katıldı."

Bandırma'da 1 Mayıs Sendikalar Tarafından Kutlanacak¹⁷

"Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası Bandırma Şube Başkanı ve Bandırma Emek Platformu Dönem Sözcüsü İsmail Kayan, 1 Mayıs'ın OHAL koşullarında kutlanmasının üzüntü verici olduğunu belirterek "Bir an önce OHAL'in kalkmasını ve ülkemizin özgür bir ülke olmasını istiyoruz. Bandırma Emek Platformu sınıfın çıkarları doğrultusunda hareket ediyor. Yereldeki herhangi bir sıkıntıda da tavır koyuyor. Sendikaların ve konfederasyonların birlikte hareket etmeleri artık kaçınılmazdır. Aksi halde işçi sınıfı sorunlarına bölgesel olarak yönelecektir ve sorunlara çözüm bulmak imkansızlaşmaya devam edecektir" dedi. Kayan, özelleştirmelere ve termik santral kurulmasına karşı olduklarını söyledi."

Eskişehir'de Maskeli Temiz Hava Yürüyüşü¹⁸

"Odunpazarı Kent Konseyi tarafından Dede Korkut Parkı'nda 'Yürü havan bozulmasın' sloganıyla sağlıklı yürüyüş etkinliği düzenlendi. Etkinliğe katılanlar yüzlerine taktıkları maskelerle termik santral istediklerini haykırdı."

Farkındalık İçin Pedal Çevirdiler¹⁹

"Sinop'ta TEMA Vakfı tarafından farkındalık oluşturmak için düzenlenen etkinliğe katılanlar, bisiklete binip pedal çevirdiler."

Sinop İl Temsilciği ve Bisiklet Federasyonu Sinop İl Temsilciliği tarafından etkinlik düzenlendi. Bisikletlerini balonlarla bayraklarla süsleyen gönüllüler Hamsi Yolundan başlayarak İskele Meydanına kadar pedal çevirdi. Amacı kömürün küresel ısınma ve hava kirliliğine olan olumsuz etkilerinden dolayı termik santraller için toplumsal duyarlılık ve farkındalık oluşturmak olan etkinlik renkli görüntülere sahne oldu."

16 <http://www.bolugundem.com/komur-karartir-sen-renklendir-114538h.htm>, Erişim Tarihi: 16.04.2018

17 <https://www.evrensel.net/haber/350168/bandirmada-1-mayis-sendikalar-tarafindan-ortak-kutlanacak>, Erişim Tarihi: 16.04.2018

18 <http://www.anadolugazetesi.com/eskisehir-de-maskeli-temiz-hava-yuruyusu-79936.html>, Erişim Tarihi: 18.04.2018

19 <http://www.milliyet.com.tr/farkindalik-icin-pedal-cevirdiler-sinop-yerelhaber-2763549/>, Erişim Tarihi: 29.04.2018

ÇED

SÜREÇLERİ

İstanbul'da Bir İlk! Mobil Termik Santral Geliyor²⁰

“Proje için bakanlık tarafından Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci başlatıldı. Bakanlığa sunulan proje tanıtım dosyasında TEİAŞ'ın Avrupa yakasında bulunan Alibeyköy, Beylikdüzü ve Davutpaşa trafo merkezlerinin herhangi ikisinde birer adet, Anadolu yakasında da Dudullu, Küçükbakkalköy ve Paşaköy trafo merkezlerinin herhangi birinde bir adet olmak üzere toplam üç adet mobil elektrik santrali kurulumu yapılacağı kaydedildi.”

20 <https://www.sozcu.com.tr/2018/ekonomi/istanbulda-bir-ilk-mobil-termik-santral-geliyor-2341810/>, Erişim Tarihi: 10.04.2018

YARGI

KARARLARI VE

İZİN

SÜREÇLERİ

Hava Ölçümü Bile Yok²¹

“Çanakkale’de çevre dernekleri ile bölge sakinlerinin yıllardır sürdürdüğü çevre mücadelesi sonucunda Danıştay santral projelerine “dur” dedi. Ağan ve Karaburun Termik Santralleri projelerine verilen “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu” kararını iptal eden Danıştay hava kalitesi modelleme çalışmalarının raporu hazırlayan ekip tarafından gerçekleştirildiğini ancak bu ekipte meteoroloji mühendisinin yer almamasına dikkat çekti. Çanakkale, Karabiga sınırları içinde, Ağan Termik Santrali ve Karaburun Termik Santrali projelerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 28 Nisan 2015’te “ÇED Olumlu” kararı verilmişti. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, Madra Dağı ve Kaz Dağı Belediyeler Birliği ve İda Dayanışma Derneği bölge sakinleriyle birlikte karara karşı dava açtı. Bölge sakinleri “yaklaşık 10 termik santral projesinin gündeme geldiği Karabiga Lapseki başta olmak üzere, yaşam alanlarının Dilovası olmaması” için mücadele ettiklerini belirtti. Çanakkale İdare Mahkemesi davaları reddetti.

Düzeltilme yolu kapalı

Bunun üzerine davalar Danıştay’a taşındı. Danıştay her iki santral projesinin karşı açılan davaların reddedilmesini hukuka aykırı buldu. ÇED raporunda yer alan ve Karaburun bölgesinde bulunan diğer termik santraller ile kirletici vasfı yüksek diğer tesisleri de içerir şekilde yapılan hava kalitesi modelleme çalışmalarının raporu hazırlayan ekip tarafından gerçekleştirildiğini belirten Danıştay kararında bu ekipte meteoroloji mühendisine yer verilmediğine dikkat çekti. Kararda “Dava konusu işlemin yargısal denetimi yapılırken mahkemece belirlenen bilirkişi heyetinde de yine bir meteoroloji mühendisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır” denildi. Danıştay karar düzeltme yolunun kapalı olduğunu belirterek idare mahkemesinin kararını bozdu.”

Eskişehir’de Termik Karşıtı İlk Kazanım: Maden Sahasına Yargıdan İptal²²

“Eskişehir 2. İdare Mahkemesi’nin Sevinç Mahallesi’nde bulunan 85068 ruhsat sayılı maden ocağı hakkında Eskişehir valiliği tarafından 8 Ocak 2018’de verilen ‘ÇED Gerekli Değildir’ kararını iptal etmesiyle birlikte, Alpu Termik Santrali için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen ‘ÇED Olumlu’ kararı da bir anlamda ‘sakatlanmış’ oldu.

Alpu Termik Santrali projesine kömür sağlayacak maden ocakları santral projesinin ÇED süreci kapsamında değerlendirilmemiş, santralda elektrik üretiminde kullanılacak kömürün bir kısmının Sevinç Mahallesi’nde kurulacak ocağın sağlanacağı raporda belirtilmişti. Kömür sahası hakkında verilen ‘ÇED Gerekli Değildir’ kararının, ÇED yönetmeliğinin entegre projeler maddesinin ihlali gerekçesiyle iptal

21 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/cevre/956803/_Hava_olcumu_bile_yok_.html, Erişim Tarihi: 11.04.2018

22 <http://www.diken.com.tr/eskisehirde-termik-karsiti-ilk-kazanim-maden-sahasina-yargidan-iptal/>, Erişim Tarihi: 13.04.2018

edilmesiyle birlikte, Alpu Termik Santrali projesi hakkında verilen ‘ÇED Olumlu’ kararı için de iptal yolu açılmış oldu.”

Erzin’de Kurulmak İstlenen Termik Santralin Lisansı İptal Edildi²³

“Adana Barosu ve Türkiye Barolar Birliği’nin (TTB) birlikte açtığı termik santral davalarında olumu bir gelişme yaşandı. Hatay’ın Erzin ilçesinde kurulmak istenen Selena Termik Santrali’nin lisansı Türkiye Cumhuriyeti Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından iptal edildi.

Konuğu Evrensel’e değerlendiren davayı takip eden TTB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu üyesi İsmail Hakkı Atal, “2011 yılından bu yana açtığımız davalarda kömürlü termik santrallerin sebep olduğu zararlara işaret etmiştik. Bu santraller nedeniyle oluşan kanserojen maddeler içtiğimiz suya, yediğimiz ekmeğe karışıyor. Bu zararları kamusal görev anlayışımızla hep dile getirdik” dedi.

Atal, “Termik santraller kar edemiyor. Kredi, finans kuruluşları kredi vermiyor. Şirket lisans talebini geri çekti ve EPDK kararı ile sonlandırıldı” ifadelerini kullandı.”

Termik Santral İhalesi 3. Kez Ertelendi²⁴

“Eskişehir’de tarım arazisine kurulmak istenen Alpu Termik Santrali’nin 26 Nisan’da yapılması planlanan ihalesi üçüncü kez ertelendi. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın yayımladığı süre uzatım ilanına göre özelleştirme ihalesinin ön yeterlilik ve son teklif verme tarihi 15 Ağustos’a uzatıldı. Konuyla ilgili konuşan Greenpeace Akdeniz Kampanyalar Hukuk Danışmanı Deniz Bayram, projenin iptal edilmesi gerektiğini söyledi.

‘Ölü doğmuş bir proje’

“Mevcut ekonomik, çevresel ve toplumsal koşullar altında, Alpu Termik Santrali ölü doğmuş bir proje” diyen Bayram, “İhalesi yaklaşık 3 ay daha ertelenen proje alım garantisi ile özel sektöre ihale edilirse, ihtiyacımız olmayan bir elektrik üretimi için cebimizden milyarlarca lira boşa harcanacak. Tükettiğimiz yaklaşık iki kati kurulu gücümüz var ve yenilenebilir enerji üretim politikaları hızla geliyor. Bizim pahalı Alpu santraline değil, Eskişehir’deki tarım üretiminin zenginliğine ihtiyacımız var. Terazinin bir tarafında ihtiyacımız olmayan pahalı ve kirli enerji, diğer tarafında sağlıklı bir hayat, tarımsal üretim zenginliği ve gıda güvenliği. Projenin sahibi EÜAŞ, terazinin kamu yararı tarafını seçmeli, projeyi iptal etmeli” diye konuştu.”

Eskişehir’de Alpu Termik Santrali İçin Acele Kamulaştırmalar Yapılacak²⁵

“Eskişehir’de kurulması planlanan 1080 MW ‘lık kömür yakıtlı Alpu Termik Santrali için Tepebaşı ilçesindeki bazı taşınmazlar EÜAŞ tarafından acele kamulaştırılacak.

Bakanlar Kurulu’nun Resmi Gazete’de yayımlanan kararda, Eskişehir’de tesis edilecek termik santralin inşası amacıyla bazı taşınmazların Elektrik Üretim Anonim Şirketi(EÜAŞ) Genel Müdürlüğü tarafından acele kamulaştırılmasına karar verildiği ifade edildi.

Buna göre, EÜAŞ uhdesindeki 85839 ruhsat numaralı maden sahasında kurulması planlanan linyite dayalı termik santral ve ek tesislerin inşası ile atık depolama sahasının oluşturulması amacıyla, Eskişehir’in Tepebaşı ilçesine bağlı Sepetçi ve Margı Mahallelerinde bazı taşınmazlar acele kamulaştırma yapılacak.

23 <https://www.evrensel.net/haber/350127/erzinde-kurulmak-istenen-termik-santralin-lisansi-iptal-edildi>, Erişim Tarihi: 15.04.2018

24 <https://www.evrensel.net/haber/350683/termik-santral-ihalesi-3-kez-ertelendi>, Erişim Tarihi: 23.04.2018

25 <http://www.enerjigunlugu.net/icerik/27001/eskisehirde-alpu-termik-santrali-icin-acele-kamulastirmalar-yapilacak.html>, Erişim Tarihi: 26.04.2018

EÜAŞ, Eskişehir’de toplam kurulu gücü 1080 MW olan kömür yakıtlı Alpu Termik Santrali kurup işletmeyi planlıyor. Santral projesi hakkında geçtiğimiz günlerde ‘ÇED Olumlu’ kararı verildi.”

ÇED Raporu İptal Edilsin²⁶

“Socar Power’ın Aliğa’da kurmak istediği Petrokok yakıtlı termik santralin yapımından vazgeçilmesine rağmen ÇED olumlu raporunun iptal edilmemesini protesto eden çevreciler Makine Kimya Enstitüsü’nün kapısının önünde toplandı. Raporun iptal edilmesi için dava açılması nedeniyle keşif incelemesini takip eden çevreciler bu raporun bir an evvel iptal edilmesi gerektiğini vurguladı. Keşif esnasında içeriye alınmayan Emekli-Sen Aliğa Şubesi, ALÇEP, Foça Forum, Foça Barış Kadınları ve EGEÇEP üyesi çevreciler keşfin sonuçlanmasını beklediler.

EGEÇEP Yürütme Kurulu Üyesi Canan Gedik “SOCAR mevcut tesislerine ek olarak yapmak istediği termik santral Kyme Antik Kentinin hemen yanında yer almaktadır. Çevrecilerin mücadelesi ve uluslararası tepkiler nedeniyle şirket tesisi yapmaktan vazgeçti. Ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı halen 2015 yılında verilen ÇED olumlu raporunu iptal etmiş değil. Bu raporun iptali için biz çevreciler olarak dava açtık. Aliğa’nın tarihine ve bugününe zarar verecek bu kirli yatırımın ÇED olumlu raporunun iptal edilmesini istiyoruz. Bugün burada yapılacak keşfi takip etmek için toplandık.” diyerek Aliğalıları ve tüm çevrecileri bu raporun iptali için mücadeleye çağırdı.”

Ya cennet ya cehennem... Karar günü²⁷

“KARADENİZ’in incisi Amasra’nın hemen yanında Gömü köyüne yapılmak istenen termik santral için son karar, Zonguldak İdare Mahkemesi tarafından yarın verilecek. Bartın’ın Amasra ilçesinde yaklaşık 100 bin kişinin faydalandığı Kavşak Suyu Havzası’na kurulması düşünülen termik santrale tepki gösteren Bartın Platformu’ndan Salih Şanlıözenci, davanın Türkiye’deki en büyük çevre davası olduğunu söyledi.”

26 <http://www.aliagaekspres.com.tr/guncel/14/04/2018/ced-raporu-iptal-edilsin>, Erişim Tarihi: 14.04.2018

27 <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/ya-cennet-ya-cehennem-karar-gunu-40805296>, Erişim Tarihi: 15.04.2018

KAZALAR, KİRLİLİK VE ETKİLER

3 Bin 200 Erken Ölüm Yaşanacak²⁸

“Greenpeace, Eskişehir’de tarım arazisi üzerine yapılması planlanan Alpu Termik Santrali’nin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporunun hata ve eksikliklerle dolu olduğunu açıkladı. Greenpeace Akdeniz’in, “Kömürü ES Geç” kampanyası kapsamında hazırladığı hava modellemesi raporuna göre ise söz konusu santralin kurulması 3 bin 200 kişinin erken ölümüne neden olacak. Toprak Koruma Kurulu, termik santralin kurulmak istendiği araziye, Ocak 2018’de “tarım alanı” statüsünden çıkardı. Projenin “ÇED olumlu” kararı, 6 Mart 2018’de verildi. 26 Nisan’da ise projenin ihalesi gerçekleşecek. Greenpeace ve Eskişehirli’ler ise santralin “ÇED olumlu” kararının iptali için dava açmıştı. Greenpeace, ÇED raporundaki bazı eksiklikler ve hatalar kamuoyuna açıkladı. Buna göre projenin hava kirliliğine katkısını ölçmek için yapılan modelleme çalışmasında yüzde 16 oranında eksik veri kullanıldı. Alpu Ovası, Büyük Ova Koruma Alanı içinde yer alıyor. Projenin maden alanı 1. derece arkeolojik sit alanı içinde yer alıyor. Bu alan içinde Yakakayı Höyük, Kızılcaören Höyük, Danişment Antik Yerleşimi ve Nekropolü mevcut. Porsuk Çayı’na deşarj edilecek atık su sorununa ÇED raporunda çözüm sunulmamış.”

Soma’da 2 Bin İşçi İşten Atıldı²⁹

“Manisa’nın Soma ilçesinde yapımı süren Kolin Termik Santral inşaatında çalışan 2 bin taşeron işçi işten çıkarıldı. Evrensel Gazetesi’nde yer alan habere göre işten atmanın Efor Endüstriyel isimli taşeron şirketle Kolin arasında yaşanan anlaşmazlıktan kaynaklandığı belirtildi. İşçilere ise neden işten çıkarıldıklarına dair bir açıklama yapılmadı. Habere göre kıdem tazminatı, ücret alacakları ve fazla mesaisi de ödenmeyen işçilere 2-3 gün içerisinde açıklama yapılacağı söylendi.”

Dumlupınar: “Akbayır’daki Santral En Büyük Darbeyi Ceyhana Vuracak”³⁰

“Dumlupınar özellikle Akbayır mahallesine kurulacak termik santralin tarım ve çevreye olan zararının yanı sıra Ceyhan Nehri için de büyük tehlike arz ettiğini belirterek, “Pınarbaşı gözünün kuruması tehlikesi var.” dedi.”

Orhaneli Termik Santrali’nde İş Kazası: 1 ölü³¹

“Çelikler Holding Grubu’na ait Orhaneli Termik Santrali’nde, 35 metre yüksekliği olan kömür alma bölgesinde çürüyen sac düştü.”

28 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/cevre/957365/3_bin_200_erken_olum_yasanacak.html, Erişim Tarihi: 12.04.2018

29 <http://gazetekarınca.com/2018/04/somada-2-bin-isci-isten-atildi/>, Erişim Tarihi: 13.04.2018

30 <http://www.elbistaninsesi.com/guncel/dumlupinar-akbayirdaki-santral-en-buyuk-darbeyi-ceyhana-vuracak-h55797.html>, Erişim Tarihi: 24.04.2018

31 <https://www.sozcu.com.tr/2018/gundem/termik-santralinde-is-kazasi-1-olu-2374971/>, Erişim Tarihi: 27.04.2018

📍 Farabi Sk. No:24/16, Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 7764
✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

📍 Farabi Sk. No:24/16, Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 7764
✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)